

NOTARIËLE BEGRIPPEN IN VOGELVLUCHT...

Aanverwanten: de bloedverwanten van de ene echtgenoot zijn de aanverwanten ('aangetrouwden') van de andere echtgenoot.

Akte: ondertekend (en gedagtekend) geschrift waarin feiten, handelingen, gebeurtenissen en/of verklaringen zijn vastgelegd. De akte dient als bewijs van datgene wat er in geschreven staat. Een authentieke akte is opgemaakt door een bevoegd openbaar ambtenaar, zoals een notaris. Het exemplaar dat de notaris bewaart, heet de minuut. De notaris kan afschriften afgeven van alle authentieke akten die hij of zij heeft opgemaakt. Een afschrift is de letterlijke weergave van de volledige inhoud en wordt altijd door de notaris ondertekend. Een bijzonder afschrift van de akte is de grosse.

Authentiek: opgemaakt door een daartoe bevoegd ambtenaar. In tegenstelling tot 'onderhands'.

Bewind: iemand die een testament laat opmaken, kan daarin bepalen dat het erfdeel van een erfgenaam voor een bepaalde tijd zal worden beheerd door een bewindvoerder. De erfgenaam kan in deze periode niet beschikken over zijn/haar erfdeel.

Bloedverwanten: alle personen die een gemeenschappelijke stamvader en/of stammoeder hebben; dus die mensen die door geboorte met elkaar verwant zijn.

Codicil: een met de hand geschreven wilsbepaling, voorzien van een datum en handtekening, waarin de erflater zelf een beperkt aantal zaken regelt voor na zijn dood.

Comparanten: de personen die voor het opmaken van een authentieke akte persoonlijk ter ondertekening voor de notaris verschijnen. Ook wel: de verschijnende persoon.

Centraal Testamentenregister (CTR): het register waarin alle in Nederland opgemaakte testamenten staan vermeld. Door inzage in dit register kan de notaris na iemands overlijden nagaan of er een testament is gemaakt en welke notaris het in bewaring heeft.

Curatele: ondertoezichtstelling. Een meerderjarige die zijn eigen belangen niet meer behoorlijk kan behartigen (bijvoorbeeld vanwege een geestelijke stoornis), kan door de rechter onder curatele worden gesteld. Dit houdt in dat er een 'curator' wordt aangesteld voor de verzorging en het beheer van de goederen van de 'curandus' (degene die onder curatele staat). De curandus kan niet langer vrij over zijn vermogen beschikken; hij heeft steeds toestemming nodig van de curator. Ook iemand die failliet gaat, krijgt een curator.

Erflater: degene die is overleden en zijn bezit (geld, goederen) en schulden als erfenis achterlaat.

Erfgenaam: degene die op grond van de wet of van een testament een erfenis verkrijgt, na aftrek van eventuele legaten.

Executeur: de executeur is iemand die de nalatenschap van de erflater afwikkelt. Hij of zij moet in het testament als executeur zijn aangewezen.

Faillissement: de situatie waarin iemand zijn schulden niet meer kan voldoen. De rechtbank spreekt een faillissement uit op verzoek van de schuldeisers. Ook benoemt de rechtbank een curator (beheerder), die het vermogen van de faillietverklarde in beheer krijgt en zoveel mogelijk goederen te gelde maakt om de schulden te kunnen voldoen.

Grosse: een eerste afschrift van een authentieke akte, die de kracht heeft van een door de rechter uitgesproken vonnis.

Gunning: het gunnen of toewijzen, na een bieding, van een object dat op een veiling ter verkoop is aangeboden. Wanneer een openbare verkoop van een object (bijvoorbeeld een huis) wordt

gehouden, wijst de verkoper of de veilende hypotheekhouder het object aan de hoogste bidder toe om zo de koop rond te maken.

Kadaster: het openbare register waarin alle onroerende zaken in Nederland staan vermeld. Het Kadaster maakt deel uit van de Rijksdienst van het Kadaster en de Openbare Registers. Via de kadastrale en openbare registers is inzage te krijgen in het volledige rechtsverkeer in onroerend goed: dus wie de eigenaar is van een onroerende zaak, wie erfpachter is, welke hypotheek op een huis rusten, enzovoort.

Legaat: geld of een goed dat een overledene bij testament aan een bepaalde persoon of instelling heeft nagelaten.

Legataris: persoon of instelling die een legaat krijgt.

Legitimaris: die erfgenaam die recht heeft op een in de wet bepaald deel van de nalatenschap, de zogenaamde legitieme portie. Indien de erflater deze legitieme portie van de legitimarissen afneemt, bijvoorbeeld door een beschikking in een testament, kunnen de legitimarissen na zijn overlijden daartegen bezwaar maken. De (klein)kinderen van de erflater zijn legitimaris. De echtgenoot is dat niet.

Minuut: het origineel van een authentieke akte, dat de notaris in bewaring heeft.

Nalatenschap: alle bezittingen en schulden die iemand na zijn overlijden achterlaat.

Onderhands: zonder ambtelijke (notariële) tussenkomst; opgemaakt tussen partijen onderling. In tegenstelling tot 'authentiek'.

Onroerend: onroerende zaken zijn voornamelijk grond en gebouwen en wat daaraan vastzit ('aard- en nagelvast').

Rechtspersoon: een organisatievorm die zelfstandig aan het rechtsverkeer deelneemt. Bijvoorbeeld een naamloze vennootschap, besloten vennootschap, stichting of vereniging.

Registergoed: een goed (zoals een huis) dat niet van eigenaar kan wisselen zonder inschrijving in bepaalde registers.

Roerend: roerende zaken zijn verplaatsbare goederen (dus niet 'aard- en nagelvast').

Statuten: de grondregels van een rechtspersoon. Hierin staan de naam, doelstelling, plaats van vestiging, het kapitaal en nog vele andere regels met betrekking tot de juridische structuur van de rechtspersoon.

Surséance van betaling: opschorting van betaling. Als een schuldenaar (iemand die anderen iets schuldig is) ziet dat hij niet al zijn schulden kan voldoen die hij in een bepaalde periode moet betalen, maar verwacht dat zijn financiële situatie dit na verloop van tijd wel mogelijk zal maken, dan kan de rechter hem uitstel van betaling toestaan. Surséance van betaling is altijd tijdelijk; ze wordt gevolgd door een regeling met de schuldeisers of door een faillissement.

Testament: een notariële akte waarin een erflater voor zijn erfenis een regeling treft die afwijkt van de wet.

Volmacht: een – meestal schriftelijke – verklaring van iemand, dat hij een ander de bevoegdheid geeft bepaalde (rechts)handelingen voor hem uit te voeren.

Voogdij: de zorg voor een minderjarige (en zijn geld en goederen) wanneer diens ouder(s) is/zijn overleden, zijn gescheiden of van de ouderlijke macht zijn ontheven; geldt ook bij kinderen van een ongehuwde moeder.

Vruchtgebruik: het recht om goederen te gebruiken die aan een ander (de hoofdgerechtigde) toebehoren, en daarvan de 'vruchten' (bijvoorbeeld rente) te genieten. Het vruchtgebruik eindigt bij de dood van de vruchtgebruiker, of al eerder, als partijen dat zijn overeengekomen of als dat bijvoorbeeld in een testament is bepaald.

Wilsrecht: het recht dat een kind heeft om in bepaalde situaties de eigendom van goederen uit de nalatenschap op te eisen.